

Magdalena Ebisch-Stenzel

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Sprawozdanie z działalności jako narzędzie raportowania danych niefinansowych z zakresu CSR

Streszczenie

Postępująca globalizacja oraz zmiany w zakresie postrzegania miejsca i roli przedsiębiorstwa w środowisku społecznym doprowadziły do wzrostu znaczenia zagadnień dotyczących jego społecznej odpowiedzialności (Corporate Social Responsibility, CSR). Jednocześnie większa koncentracja interesariuszy na pozafinansowych aspektach działalności, szczególnie dotyczących kwestii środowiskowych, pracowniczych i społecznych, wymusza modyfikację procesu raportowania i sprawozdawczości przedsiębiorstw. Niniejsza publikacja jest krótką analizą i jednocześnie próbą odpowiedzi na pytanie dotyczące świadomości korzyści płynących z komunikowania przez przedsiębiorstwa ich działań w zakresie społecznej odpowiedzialności oraz stopnia wykorzystania sprawozdania z działalności w procesie raportowania danych niefinansowych dotyczących CSR. Do rozwiązania przedstawionego problemu badawczego wykorzystano metodę analizy treści regulacji prawnych i literatury, wywiad oraz metodę wnioskowania.

Słowa kluczowe: sprawozdanie z działalności, społeczna odpowiedzialność biznesu, raportowanie danych pozafinansowych

Kody klasyfikacji JEL: M14, M48

---

1. Wprowadzenie

Zmiany ekonomiczne związane z postępującą globalizacją mają zasadnicze znaczenie w procesie kształtowania stosunków społeczno-ekonomicznych, w których funkcjonują przedsiębiorstwa. Realizowana przez nie strategia, wszelkie podejmowane działania, a nawet wybór dostarczanych produktów i usług w dużym stopniu wynikają z relacji łączących je z interesariuszami. Zarządzanie tymi relacjami jest jednym z podstawowych zadań stojących przed przedsiębiorstwami, które mają świadomość istotności funkcjonowania w zgodzie z zasadami odpowiedzialnego biznesu (Corporate Social Responsibility, CSR)¹.

Celem artykułu jest przedstawienie istoty i znaczenia raportowania informacji niefinansowych, dotyczących społecznej odpowiedzialności biznesu, odpowiedź na pytanie czy przedsiębiorstwa są świadome korzyści płynących z komunikowania działań z zakresu SCR oraz określenie stopnia wykorzystania sprawozdania z działalności w procesie raportowania. Do realizacji celu zastosowano następujące metody badawcze: analizę treści regulacji prawnych i literatury oraz metodę wnioskowania.

Do analizy wybrano sprawozdania z działalności siedmiu przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego o wyłącznie krajowym kapitale, klasyfikowanych jako średnie i duże. Badaniem objęto sprawozdania za lata 2014, 2015 i 2016. Analizie poddano również zawartość stron internetowych wybranych przedsiębiorstw pod kątem publikacji danych z obszaru CSR. Dodatkowo przeprowadzono wywiady z właścicielami, członkami zarządu bądź osobami odpowiedzialnymi za obszar finansowo-księgowy 15 opolskich przedsiębiorstw zobligowanych do sporządzania sprawozdania z działalności.

2. Istota i cel raportowania informacji niefinansowych dotyczących CSR

Sprawozdawczość jednostek gospodarczych zmienia się adekwatnie do oczekiwań użytkowników informacji, którzy są zainteresowani obecną i przyszłą sytuacją jednostki oraz perspektywami jej rozwoju.

Większość informacji prezentowanych w sprawozdaniach ma wymiar finansowy, czyli określony w mierniku pieniężnym. Jednakże nie wszystkie informacje, jakich oczekują interesariusze, można określić w ten sposób, stąd istotnego znaczenia nabierają informacje niefinansowe², definiowane jako „opisy (*narrative descriptions*), fakty, opinie, które nie są łatwe

¹ Standard Informacji Niefinansowych 2017. Interesariusze i kluczowe obszary odpowiedzialności, Fundacja Standardów Raportowania, Warszawa 2017, s. 5, https://standardy.org.pl/wppsndrd/wp-content/uploads/2017/10/SIN_ANEKS_3.pdf, dostęp 11.11.2017.

² J. Krasodomska, *Znaczenie informacji niefinansowych w rocznych raportach spółek*, w: *Rachunkowość w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa*, red. I. Sobańska, T. Wnuk-Pel, Wydawnictwo UE, Łódź 2009, s. 182.

do wyrażenia w mierniku pieniężnym oraz informacje, które są wyrażone w innym mierniku niż pieniądź³.

Obowiązek raportowania danych niefinansowych wynika z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁴, która w art. 26 określa, iż prezentowane w sprawozdaniach „informacje nie powinny ograniczać się do aspektów finansowych działalności jednostki”. Dyrektywa nie wprowadza jednak żadnych sankcji za jej niestosowanie. Żadnych negatywnych konsekwencji nie przewiduje również Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE⁵. W art. 16 określono, iż biegli rewidenci i firmy audytorskie powinny sprawdzić, czy jednostka przedstawiła oświadczenie na temat informacji niefinansowych bądź odrębne sprawozdanie. Brak jakichkolwiek sankcji z tytułu nieujawniania lub nierzetelnej prezentacji określonych informacji niefinansowych może prowadzić do zatajania przez jednostki informacji, które w ich odczuciu mogą naruszać tajemnicę przedsiębiorstwa i wpływać negatywnie na utratę przewagi konkurencyjnej⁶.

Głównym celem dyrektywy 2014/95/UE jest zwiększenie znaczenia, zapewnienie transparentności oraz porównywalności ujawnianych informacji niefinansowych, dotyczących między innymi kwestii środowiskowych, społecznych i pracowniczych. Szczegółowy zakres informacji dotyczących powyższych obszarów został przedstawiony w tabeli 1.

Zgodnie z dyrektywą 2014/95/UE obowiązek raportowania informacji niefinansowych dotyczy spółek określanych mianem „dużych jednostek interesu publicznego”, które w roku obrotowym, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzednim przekroczyły kryterium średniorocznego zatrudnienia w liczbie 500 osób, a także spełniają jedno z dwóch kryteriów⁷:

- 1) suma aktywów bilansu przekraczająca 20 mln euro lub
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów powyżej 40 mln euro.

Określenie jednostek zobowiązanych do raportowania danych nie stanowi oczywiście bariery dla publikacji informacji niefinansowych przez jednostki niespełniające powyższych kryteriów, a wręcz stanowi wyraz ich świadomości w zakresie CSR.

---

³ H. Gernon, G.K. Meek, *Accounting. An International Perspective*, McGraw-Hill, Singapore 2001, s. 71–72, za: J. Krasodomska, *Znaczenie...*, op.cit., s. 182.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.

⁶ A. Kamela-Sowińska, *Tajemnica przedsiębiorstwa a dyrektywa Unii Europejskiej o ujawnianiu informacji niefinansowych*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse. Rynki Finansowe. Ubezpieczenia” nr 73(2015), nr 854, s. 989.

⁷ Standard Informacji Niefinansowych 2017. Interpretacje prawne dyrektywy 2014/95/UE, Fundacja Standardów Raportowania, Warszawa 2017, s. 5, https://standardy.org.pl/wppsndrd/wp-content/uploads/2017/11/SIN_ANEKS_1.pdf, dostęp 12.11.2017.

Tabela 1. Informacje prezentowane w sprawozdaniu niefinansowym wg Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r.

Obszar tematyczny	Zakres informacji
Kwestie środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> • obecny i przewidywany wpływ działalności jednostki na środowisko • wpływ działalności jednostki na zdrowie i bezpieczeństwo • wykorzystywanie energii odnawialnej lub nieodnawialnej • emisja gazów cieplarnianych • zużycie wody • zanieczyszczenie powietrza
Kwestie pracownicze	<ul style="list-style-type: none"> • działania podejmowane w celu zapewnienia równouprawnienia płci • wdrożenie podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy • warunki pracy • dialog społeczny • poszanowanie prawa pracowników do informacji i do wyrażania opinii • poszanowanie praw związków zawodowych • bezpieczeństwo i higiena pracy
Kwestie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • dialog ze społecznościami lokalnymi • działania podejmowane w celu zapewnienia ochrony i rozwoju społeczności lokalnych • zapobieganie naruszaniu praw człowieka • stosowane instrumenty walki z korupcją i łapownictwem

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.

Zalecenia zawarte w dyrektywie 2014/95/UE zostały zaimplementowane do ustawy o rachunkowości (UoR)⁸. Jest to podstawowa regulacja prawna zawierająca wytyczne dla polskich jednostek w zakresie raportowania informacji niefinansowych⁹.

Sprawozdawczość danych niefinansowych określona we wskazanych powyżej dyrektywach oraz UoR ściśle wiąże się z koncepcją społecznej odpowiedzialności biznesu, która od końca XX w. stale zyskuje na popularności.

Rozwój oraz ewolucja koncepcji CSR łączy się z powstaniem wielu jej definicji. Światowa Rada Biznesu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (World Business Council for Sustainable Development) określa ją jako „zobowiązanie biznesu do etycznego zachowania i przyczyniania się do rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnej poprawie jakości życia pracowników i ich rodzin oraz społeczności lokalnej i całego społeczeństwa”¹⁰. Komisja Europejska zdefiniowała CSR jako „koncepcję, zgodnie z którą przedsiębiorstwa decydują się dobrowolnie przyczyniać do ulepszenia społeczeństwa i czystszej środowiska; (...) odpowiedzialność

⁸ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 1047.

⁹ Szerzej temat ustawy o rachunkowości został poruszony w pkt. 3 artykułu.

¹⁰ L. Holme, P. Watts, *Meeting Changing Expectations. Corporate Social Responsibility*, World Business Council for Sustainable Development, 1998, s. 3, za: B. Bek-Gaik, B. Rymkiewicz, *Raport społeczny jako współczesne narzędzie komunikowania się spółek z interesariuszami w świetle koncepcji zintegrowanego raportowania*, w: E. Walińska, B. Bek-Gaik, J. Gad, B. Rymkiewicz, *Sprawozdawczość przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z otoczeniem. Wymiar finansowy i niefinansowy*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2015, s. 117.

wyrażana jest w stosunku do pracowników, a w szczególności wobec wszystkich zainteresowanych podmiotów¹¹. Dla Międzynarodowej Organizacji Normalizującej (ISO) stanowi ona „odpowiedzialność organizacji za wpływ jej decyzji i działań na społeczeństwo i środowisko”¹².

Odpowiedzialny biznes opiera się na długofalowym podejściu, którego ważnym elementem jest dialog społeczny. Uwzględnia on dążenie do osiągnięcia zysku przy jednoczesnym kształtowaniu relacji z otoczeniem, uwzględniającym poczucie odpowiedzialności za pracowników, społeczeństwo i środowisko naturalne¹³.

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w normie ISO 26000 przedsiębiorstwo odpowiedzialne społecznie powinna cechować gotowość do uwzględniania podczas podejmowania decyzji kwestii społecznych i środowiskowych oraz rozliczanie się z wpływem podjętych decyzji i działań na społeczeństwo oraz środowisko¹⁴. Powinno ono również podejmować działania na rzecz społecznej odpowiedzialności, przestrzegając następujących zasad¹⁵:

- rozliczalność – przedsiębiorstwo powinno rozliczać się z wpływem jego działań na społeczeństwo, gospodarkę i środowisko, zwłaszcza gdy wywierają one negatywne skutki, oraz odpowiada za działania podejmowane w celu zapobiegania wystąpieniu niezamierzonych i nieprzewidzianych negatywnych wpływów w przyszłości;
- przejrzystość – decyzje i działania mające wpływ na społeczeństwo i środowisko powinny być komunikowane w sposób jasny, precyzyjny i kompletny; prezentowane informacje muszą być aktualne i oparte na faktach; zasada ta nie wymaga ujawniania informacji poufnych, dotyczących bezpieczeństwa lub ochrony prywatności organizacji;
- postępowanie etyczne – działanie przedsiębiorstwa powinno opierać się na uczciwości, sprawiedliwości i prawości;
- poszanowanie interesów interesariuszy – przedsiębiorstwo powinno identyfikować poszczególne grupy interesariuszy, określać i uwzględniać ich interesy i prawa;
- poszanowanie prawa – podejmowane decyzje i działania powinny być zgodne z obowiązującym prawem i przepisami; w tym celu należy stale aktualizować wiedzę z zakresu obowiązujących jednostkę norm prawnych oraz zapewnić okresowe przeglądy zgodności działań z obowiązującym prawem;
- poszanowanie międzynarodowych norm postępowania – przedsiębiorstwo powinno przestrzegać międzynarodowych norm postępowania, szczególnie gdy prawo krajowe nie przewiduje odpowiednich zabezpieczeń środowiskowych lub społecznych, bądź też są one sprzeczne;

¹¹ *Green Paper. Promoting a European Framework for Corporate Social Responsibility*, Commission of the European Communities, Brussels 18.7.2001, COM (2001) 366 final, s. 4. <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vikqhjet6py6#p3>, dostęp 12.11.2017.

¹² <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:en>, dostęp 12.11.2017.

¹³ E. Śnieżek, *Raportowanie informacji o społecznej odpowiedzialności biznesu*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2016, s. 10.

¹⁴ Polska Norma PN-ISO 2600 Wytyczne dotyczące społecznej odpowiedzialności, Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa 2012, s. 18.

¹⁵ *Ibidem*, s. 22–26.

- poszanowanie praw człowieka – prawa określone w Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka powinny być szanowane i propagowane we wszystkich krajach, kulturach i sytuacjach.

Jednym z powodów raportowania danych z zakresu CSR powinno być poczucie obowiązku przedsiębiorstwa do rozliczenia się z wpływem jego decyzji i podjętych działań na społeczeństwo i środowisko, szczególnie w przypadku ich negatywnych konsekwencji¹⁶. Jednocześnie raportowanie przynosi przedsiębiorstwu wiele korzyści. Global Reporting Initiative (GRI), organizacja, która stworzyła międzynarodowy standard raportowania, wymienia pięć głównych korzyści, jakie niesie raportowanie danych niefinansowych. Zostały one przedstawione na rysunku 1.

Rysunek 1. Korzyści z raportowania danych niefinansowych wg Global Reporting Initiative

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.globalreporting.org/resource/library/the-benefits-of-sustainability-reporting.pdf>, dostęp 12.11.2017.

Wśród korzyści została wymieniona budowa zaufania, osiągnięta dzięki przejrzystości wyników niefinansowych, która może wesprzeć przedsiębiorstwo w ograniczeniu ryzyka reputacji, otworzyć dialog z interesariuszami oraz wykazać otwartość i poczucie odpowiedzialności. Druga korzyść, dotycząca postępu w realizacji wizji i strategii, jest następstwem analizy mocnych i słabych stron oraz zaangażowania interesariuszy w procesach raportowania. Zbadanie i poprawa wewnętrznych procesów oraz systemów zarządzania i podejmowania decyzji może przyczynić się do redukcji kosztów. Natomiast ograniczenie kosztów naruszeń to czwarta korzyść, wynikająca z pomiaru i raportowania działań, które mogą pomóc w skutecznym spełnianiu wymogów regulacyjnych. Ostatnią korzyścią wymienioną przez GRI jest

¹⁶ J. Samelak, *Zintegrowane sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego*, Wydawnictwo UE w Poznaniu, Poznań 2013, s. 44.

osiągnięcie przewagi konkurencyjnej. Jest ona osiągnięta dzięki budowaniu obrazu przedsiębiorstwa jako lidera i innowatora, dającego mu silniejszą pozycję przetargową¹⁷.

Również norma ISO 26000 wskazuje, iż postrzeganie organizacji jako społecznie odpowiedzialnej oraz jej rzeczywiste działania w zakresie społecznej odpowiedzialności mogą mieć wpływ na¹⁸:

- osiągnięcie przewagi konkurencyjnej,
- postrzeganie i reputację przedsiębiorstwa,
- zdolność pozyskiwania i zatrzymywania pracowników, konsumentów i klientów,
- morale, zaangażowanie i wydajność pracowników,
- opinie inwestorów, właścicieli, sponsorów i społeczności finansowej,
- relacje przedsiębiorstwa z szeroko rozumianym otoczeniem, w tym innymi przedsiębiorstwami, instytucjami rządowymi, mediami, dostawcami, klientami oraz społecznością, w obrębie której organizacja funkcjonuje.

3. Regulacje prawne dotyczące wykorzystania sprawozdania z działalności do raportowania danych niefinansowych z zakresu CSR

Sprawozdanie z działalności (SzD), określane również mianem raportu zarządu, sporządzane jest w celu dostarczenia interesariuszom użytecznych informacji, wzbogacających wiedzę o jednostce, których zadaniem jest¹⁹:

- uzupełnienie informacji zawartych w powiązanim z nim sprawozdaniu finansowym,
- dostarczenie dodatkowych informacji ułatwiających ocenę działalności, sytuacji i zamierzeń jednostki.

Dopełnienie rocznego sprawozdania finansowego realizowane jest poprzez prezentację informacji dodatkowych, nieumieszczonych w sprawozdaniu finansowym. Informacje te mogą mieć charakter ilościowy, jakościowy, finansowy bądź pozafinansowy²⁰.

Głównym krajowym aktem prawnym regulującym obowiązek sporządzania SzD oraz określającym zakres prezentowanych w nim informacji, w tym niefinansowych, jest Ustawa o rachunkowości.

---

¹⁷ <https://www.globalreporting.org/resource/library/the-benefits-of-sustainability-reporting.pdf>, dostęp 12.11.2017.

¹⁸ <https://www.pkn.pl/informacje/2013/09/iso-26000>, dostęp 12.11.2017.

¹⁹ Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności”, Załącznik do uchwały Nr 6/2014 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności”; Dziennik Urzędowy Ministra Finansów, Warszawa 2014, poz. 17, cz. IV, pkt 4.1.

²⁰ A. Szydełko, *Wpływ KRS nr 9 „Sprawozdanie z działalności” na rachunkowość*, w: *Rachunkowość a controlling*, red. E. Nowak, P. Bednarek, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2015 nr 399, s. 450.

W wersji ustawy obowiązującej od dnia 10 lipca 2004 r. art. 49 ust. 3 określał, że „sprawozdanie z działalności jednostki powinno również obejmować – o ile jest to istotne dla oceny sytuacji jednostki – wskaźniki finansowe i niefinansowe, łącznie z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia, a także dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym”²¹.

Zmiana dotycząca informacji niefinansowych, która weszła w życie 23 września 2015 r., wprowadziła w art. 49 dodatkowy ustęp 6, zgodnie z którym małe jednostki²² mogą niewykazywać w SzD wskaźników niefinansowych oraz informacji dotyczących zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia²³.

Ostatnia zmiana UoR w zakresie informacji niefinansowych obowiązuje od dnia 26 stycznia 2017 r. Zapis art. 49 ust. 3 brzmi obecnie: „sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować również – o ile jest to istotne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki – co najmniej: (...) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego”. Jednocześnie w art. 49 ust. 6 określono, iż zapis ten nie obowiązuje jednostek mikro²⁴ i małych²⁵.

Ustawa z 15 grudnia 2016 r. wprowadziła również dodatkowy artykuł 49b, ustanawiający obowiązek sporządzania oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jako wyodrębnionej części sprawozdania z działalności. Zmiana ta dotyczy wybranych jednostek określonych w ust. 1 tego artykułu, które w roku obrotowym, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok zatrudniały powyżej 500 osób oraz przekroczyły jedną z dwóch wartości: sumę aktywów bilansu na poziomie 85 mln zł bądź wartość przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów w wysokości 170 mln zł. Zgodnie z art. 49b ust. 2 pkt. 4 oświadczenie na temat informacji niefinansowych powinno obejmować m.in. „opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych,

²¹ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, Dz.U. z 2004 r., nr 145, poz. 1535, art. 1 pkt 1.

²² Jednostka mała – jednostka spełniająca warunki określone w art. 3 ust. 1c–1e UoR. Do jednostek małych zaliczane są m.in. spółki osobowe i kapitałowe oraz spółki cywilne, a także inne osoby prawne, oddziały przedsiębiorców zagranicznych, osoby fizyczne, spółki cywilne i jawne osób fizycznych, spółki partnerskie, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzednim (w przypadku jednostek rozpoczynających działalność w roku jej rozpoczęcia), nie przekroczyły co najmniej dwóch z trzech wielkości: 1) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego – 17 mln zł, 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów w roku obrotowym – 34 mln zł, 3) średnioroczne zatrudnienie przeliczone na etaty – 50 osób.

²³ Ustawa z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r., poz. 1333, art. 1 pkt 18 lit. d.

²⁴ Jednostka mikro – jednostka spełniająca warunki określone w art. 3 ust. 1a, 1b i 1e UoR. Do jednostek mikro zaliczane są m.in. spółki cywilne, spółki handlowe, inne osoby prawne, a także oddziały przedsiębiorców zagranicznych, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzednim (w przypadku jednostek rozpoczynających działalność w roku jej rozpoczęcia), nie przekroczyły co najmniej dwóch z trzech wielkości: 1) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego – 1,5 mln zł, 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów w roku obrotowym – 3 mln zł, 3) średnioroczne zatrudnienie przeliczone na etaty – 10 osób.

²⁵ Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, Dz.U. z 2017 r., poz. 61, art. 1 pkt 8 lit. a i c.

pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałaniu korupcji, a także opis rezultatów stosowania tych polityk”. Obowiązek sporządzania tego oświadczenia, zgodnie z art. 49b ust. 9, dotyczy jednostek, które sporządzą odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych oraz zamieszą je przed upływem 6 miesięcy od dnia bilansowego na swojej stronie internetowej²⁶.

Drugim, istotnym aktem prawnym, wskazującym sprawozdanie z działalności jako narzędzie prezentacji danych z zakresu CSR, jest Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności” (KSR). Zadaniem KSR jest „sformułowanie i propagowanie dobrych praktyk w zakresie sporządzania sprawozdania z działalności”²⁷. Odwołanie do kwestii niefinansowych związanych z CSR znajduje się w części VI standardu, określającej zawartość SzD. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w pkt 6.31 „w przypadku niektórych jednostek celowa jest prezentacja w SzD wyników działalności w poszczególnych sferach rozwoju: ekonomicznej (finansowej), środowiskowej (wpływu na środowisko naturalne) i społecznej. W szczególności przydatne jest przedstawienie informacji dotyczących zagadnień społecznej odpowiedzialności jednostki i ochrony środowiska naturalnego (m.in. informacji o gospodarowaniu zasobami i składnikami przyrody, wpływie na środowisko naturalne, działaniach proekologicznych, opłatach środowiskowych i innych kosztach ochrony środowiska, działaniach społecznych w tym opis kampanii społecznych i polityki jednostki w tym zakresie)”²⁸.

Standard, podobnie jak ustawa o rachunkowości, przewiduje możliwość sporządzania przez jednostki odrębnych raportów (np. „Raportu na temat społecznej odpowiedzialności”), wskazując jednocześnie, iż raport ten może stanowić odrębną część sprawozdania, natomiast „nie jest właściwe odesłanie do takiego dokumentu w celu uzyskania informacji celowo pominiętych w SzD”²⁹.

4. Informacje niefinansowe z zakresu CSR prezentowane w sprawozdaniach z działalności wybranych jednostek

Analizując dane niefinansowe, należy uwzględnić m.in. specyfikę branży, w której działa przedsiębiorstwo oraz rodzaj prowadzonej działalności. Kwestie te są istotne głównie ze względu na różny stopień oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko. Jako przykład można podać przedsiębiorstwo górnicze, którego działalność w znacznym stopniu wpływa na degradację środowiska oraz instytucję finansową, której oddziaływanie na środowisko

²⁶ Ibidem, art. 1 pkt 9.

²⁷ E. Nowak, *Zakres ujawnień informacji w sprawozdaniu z działalności*, w: *Rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju. Gospodarka – etyka – środowisko*, red. D. Dziawgo, G. Borys, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2014, nr 329, s. 246.

²⁸ Krajowy Standard Rachunkowości..., op.cit., pkt 6.31.

²⁹ Ibidem, pkt 5.9.

jest marginalne. Jednakże biorąc pod uwagę, iż celem niniejszego artykułu jest analiza samego faktu prezentacji informacji niefinansowych dotyczących kwestii środowiskowych, pracowniczych i społecznych w SzD, analizie poddano treść sprawozdań z działalności siedmiu przedsiębiorstw, nie uzależniając ich wyboru od branży, w której działają. Kryteriami branżami pod uwagę były:

- struktura własnościowa (własność krajowych osób fizycznych lub prawnych),
- lokalizacja (główna siedziba znajduje się na terenie województwa opolskiego),
- kategoria określająca wielkość (wyłączono mikro i małe jednostki oraz „jednostki interesu publicznego”).

Na podstawie powyższych kryteriów do badania wybrano przedsiębiorstwa, których dane zostały przedstawione w tabeli 2.

Badania oparte zostały na ogólnodostępnych danych. Przeanalizowano dokumenty znajdujące się w Sądzie Rejonowym w Opolu w VIII Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego oraz zawartość stron internetowych wybranych przedsiębiorstw.

W tabeli 2 wskazany został rok rejestracji w KRS poszczególnych jednostek. W przypadku sześciu z siedmiu wybranych przedsiębiorstw rzeczywisty okres prowadzenia działalności przez wspólników jest zdecydowanie dłuższy, gdyż wcześniej działali oni w formie jednoosobowych działalności gospodarczych bądź w formie spółek cywilnych lub jawnych. W uproszczeniu można więc przyjąć, że poszczególne przedsiębiorstwa istnieją na rynku od:

- Adamietz Sp. z o.o. – 1994 r.³⁰,
- Flora Sp. z o.o. – 1990 r.³¹,
- Piomar Sp. z o.o. – 1989 r.³²,
- Sentrex spółka z o.o. – 1994 r.³³,
- Sindbad spółka z o.o. – 1983 r.³⁴,
- Solidaris Sp. z o.o. – 2003 r.³⁵ (zgodność z KRS),
- Stegu Sp. z o.o. – 1993 r.³⁶

Dobór wymienionych powyżej przedsiębiorstw spośród wielu jednostek spełniających założone kryteria nie był przypadkowy. Autorka artykułu założyła, że przedsiębiorcy związani od co najmniej kilkunastu lat ze społecznością lokalną poprzez zarówno miejsce prowadzenia działalności, jak i większości przypadków miejsce zamieszkania, powinni działać na podstawie standardów społecznej odpowiedzialności.

³⁰ <http://adamietz.pl/firma/>, dostęp 17.11.2017.

³¹ <https://flora-praszka.pl/o-firmie/>, dostęp 17.11.2017.

³² <http://www.piomar.pl/historia/>, dostęp 17.11.2017.

³³ <http://www.sentrex.com.pl/>, dostęp 17.11.2017.

³⁴ <https://www.sindbad.pl/artykul/o-nas>, dostęp 17.11.2017.

³⁵ http://solidaris.pl/?page_id=6, dostęp 17.11.2017.

³⁶ <http://www.stegu.pl/stegu/historia/>, dostęp 17.11.2017.

Tabela 2. Charakterystyka wybranych przedsiębiorstw

Nazwa	Nr KRS	Rejestracja w KRS (rok)	Dane za rok	Obrót (tys. zł)	Σ aktywów (tys. zł)	Liczba pracowników
Adamietz Sp. z o.o.	100273	2002	2014	112 708	97 356	210
			2015	232 812	117 310	221
			2016	209 197	143 198	282
			Główna działalność: roboty budowlane (PKD 41.20. Z)			
Flora Sp. z o.o.	89965	2002	2014	216 092	77 296	142
			2015	202 174	82 055	145
			2016	b.d.	b.d.	b.d.
			Główna działalność: sprzedaż wyrobów chemicznych (PKD 46.75. Z)			
Piomar Sp. z o.o.	177471	2003	2014	72 496	39 688	136
			2015	79 295	62 212	162
			2016	80 448	67 793	195
			Główna działalność: transport drogowy towarów (PKD 49.41. Z)			
Sentrex spółka z o.o.	130628	2002	2014	88 187	74 439	126
			2015	84 928	78 539	134
			2016	99 891	102 688	175
			Główna działalność: poligrafia (PKD 18.12. Z)			
Sindbad spółka z o.o.	323389	2009	2014	232 451	29 784	490
			2015	217 614	37 378	468
			2016	b.d.	b.d.	b.d.
			Główna działalność: transport lądowy pasażerski (PKD 49.39. Z)			
Solidaris Sp. z o.o.	174118	2003	2014	165 203	91 465	217
			2015	183 747	97 478	255
			2016	205 042	105 186	263
			Główna działalność: transport drogowy towarów (PKD 49.41. Z)			
Stegu Sp. z o.o.	174827	2003	2014	61 249	72 379	237
			2015	b.d.	b.d.	b.d.
			2016	b.d.	b.d.	b.d.
			Główna działalność: produkcja wyrobów budowlanych (PKD 23.61. Z)			

b.d. – brak danych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych za lata 2014, 2015 i 2016 przedsiębiorstw: Adamietz Sp. z o.o., Flora Sp. z o.o., Piomar Sp. z o.o., Sentrex spółka z o.o., Sindbad spółka z o.o., Solidaris Sp. z o.o., Stegu Sp. z o.o. oraz <https://ems.ms.gov.pl/krs/danepodmiotu>, dostęp 14.11.2017.

Analiza sprawozdań z działalności wybranych przedsiębiorstw, której wyniki zawarto w tabeli 3, nie potwierdziła tego założenia. W przypadku większości sprawozdań kwestia CSR została przemilczana. Tylko w SzD Piomar Sp. z o.o. znajduje się informacja na temat inwestycji w nowoczesny tabor samochodowy, spełniający unijne standardy emisji CO₂, systemy

informatyczne usprawniające elektroniczny obieg dokumentów i faktur oraz rozwój umiejętności ekologicznej jazdy kierowców.

Tabela 3. Raportowanie danych niefinansowych z zakresu CSR przez wybrane przedsiębiorstwa

Nazwa	Odwołanie do CSR na stronie internetowej	Sprawozdanie z działalności				
		SzD za rok	Liczba stron	Informacje z zakresu CSR w SzD:		
				środowiskowe	pracownicze	społeczne
Adamietz Sp. z o.o.	-	2014	8	-	-	-
		2015	8	-	-	-
		2016	9	-	-	-
Flora Sp. z o.o.	-	2014	5	-	-	-
		2015	6	-	-	-
		2016	b.d.	-	-	-
Piomar Sp. z o.o.	+	2014	23	+	-	-
		2015	33	+	-	-
		2016	32	+	-	-
Sentrex spółka z o.o.	-	2014	9	-	-	-
		2015	8	-	-	-
		2016	9	-	-	-
Sindbad spółka z o.o.	-	2014	2	-	-	-
		2015	3	-	-	-
		2016	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Solidaris Sp. z o.o.	-	2014	4	-	-	-
		2015	4	-	-	-
		2016	4	-	-	-
Stegu Sp. z o.o.	+	2014	7	-	-	-
		2015	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
		2016	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności przedsiębiorstw: Adamietz Sp. z o.o., Flora Sp. z o.o., Piomar Sp. z o.o., Sentrex spółka z o.o., Sindbad spółka z o.o., Solidaris Sp. z o.o., Stegu Sp. z o.o. oraz stron internetowych: <http://adamietz.pl/>, <https://flora-praszka.pl/>, <http://www.piomar.pl/>, <http://www.sentrex.com.pl/>, <http://www.sindbad.pl/>, <http://solidaris.pl/?lang=pl>, <http://www.stegu.pl/>, dostęp 17.11.2017.

W wyniku badania nie udało się uzyskać odpowiedzi na wszystkie pytania stanowiące cel artykułu, ponadto nasunęły się kolejne, m.in. czy przedsiębiorstwa:

- nie posiadają wiedzy na temat CSR,
- nie prowadzą działań z zakresu społecznej odpowiedzialności,
- celowo nie publikują tych danych, uznając je np. jako tajne,
- nie widzą potrzeby ani sensu ich publikowania,
- komunikują je w inny sposób.

Odpowiedź na część z postawionych powyżej pytań można otrzymać w wyniku analizy treści stron internetowych przedsiębiorstw wybranych do badania. Na stronie internetowej Piomar Sp. z o.o. znajduje się informacja, iż „firma od początku swojej działalności angażuje się w sprawy lokalnej społeczności”. Wymienione zostały działania polegające na sponsoringu, pomocy lokalnym instytucjom, fundacjom i stowarzyszeniom oraz osobom indywidualnych, a także informacja na temat troski o bezpieczne i higieniczne warunki pracy³⁷. Ponadto strona zawiera informację na temat dbałości o środowisko naturalne i podjętych działań w tym zakresie, polegających na inwestowaniu w ekologiczne samochody, ograniczeniu liczby kilometrów przejechanych bez ładunku, szkoleniu kierowców z ekologicznej jazdy, inwestowaniu w ekologiczne rozwiązania w budynkach oraz wprowadzeniu elektronicznego obiegu dokumentów i e-faktur³⁸. Spółka Solidaris zamieściła informację, że jest założycielem fundacji „Euro-Country – Partnerstwo dla zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”, sponsorem wielu imprez kulturalno-społecznych oraz głównym sponsorem ludowego klubu sportowego³⁹. Na stronie brak innych informacji z zakresu CSR, a jedynie znajduje się na niej odwołanie do strony internetowej fundacji. Stegu Sp. z o.o. w części oznaczonej jako „CSR” zamieściła informacje dotyczące prowadzonej działalności charytatywnej, m.in. poprzez uczestnictwo w Charytatywnej Sztafecie Firm „Podaj Dalej” czy wsparciu remontu opolskiej katedry⁴⁰.

Wyniki przedstawionej powyżej analizy ogólnodostępnych danych nie pozwoliły na uzyskanie pełnej odpowiedzi na postawione pytania. Badanie zostało więc rozszerzone o wywiady z przedstawicielami 15 opolskich przedsiębiorstw zobligowanych do sporządzania sprawozdań z działalności i niebędących „jednostkami interesu publicznego”. Funkcje pełnione przez wybranych respondentów zostały przedstawione w tabeli 4, natomiast pytania zadane podczas wywiadu oraz zestawienie udzielonych odpowiedzi zawarto w tabeli 5. Ze względu na uzależnienie przez respondentów decyzji o wzięciu udziału w wywiadzie od nieujawnienia danych przedsiębiorstwa które reprezentują, zostały one oznaczone cyframi od 1 do 15.

Tabela 4. Charakterystyka respondentów

Przedsiębiorstwo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Funkcja															
Właściciel / Udziałowiec	X	X													
Prezes / Członek zarządu	X	X	X	X	X	X	X	X							
Dyrektor finansowy						X	X	X	X	X	X	X	X		
Główny księgowy														X	X

Źródło: opracowanie własne.

³⁷ <http://www.piomar.pl/o-nas/odpowiedzialny-biznes-csr/>, dostęp 17.11.2017.

³⁸ <http://www.piomar.pl/o-nas/zrownowazony-rozwoj/>, dostęp 17.11.2017.

³⁹ http://solidaris.pl/?page_id=12, dostęp 17.11.2017.

⁴⁰ <http://www.stegu.pl/kategoria/csr/>, dostęp 17.11.2017.

Tabela 5. Podejmowanie działań z zakresu CSR oraz ich raportowanie w wybranych przedsiębiorstwach

Pytanie/Zagadnienie	Liczba respondentów
1. Przedsiębiorstwo podejmuje działania, które ograniczają negatywny wpływ prowadzonej działalności na środowisko, polegające na:	
• inwestowaniu w ekologiczne narzędzia pracy (samochody, e-dokumenty itp.)	11
• wprowadzaniu oszczędności w zakresie zużycia energii, wody itp.	8
• prowadzeniu segregacji odpadów	7
• wykorzystaniu energii odnawialnej	3
• wykorzystaniu własnych oczyszczalni ścieków	2
1a. Działania określone w pkt 1 podejmowane są w celu:	
• ograniczenia kosztów	13
• spełnienia wymagań wynikających z przepisów prawa	5
• ochrony środowiska naturalnego	4
2. Przedsiębiorstwo podejmuje działania na rzecz pracowników polegające na:	
• poprawie bezpieczeństwa i warunków pracy	11
• organizacji spotkań integracyjnych, wyjazdów	7
• dialogu z pracownikami, angażowaniu ich w procesach zarządzania	3
• prowadzeniu polityki równouprawnienia płci	1
• nie wiem / przedsiębiorstwo nie prowadzi działań w tym obszarze	2
2a. Działania na rzecz pracowników podejmowane są w celu:	
• spełnienia wymagań wynikających z przepisów prawa	11
• utrzymania opinii dobrego pracodawcy	6
• poprawy wizerunku w celu łatwiejszego pozyskania pracowników	3
• poprawy efektywności pracowników i przedsiębiorstwa	2
3. Przedsiębiorstwo prowadzi działania społeczne polegające na:	
• sponsoringu, przekazywaniu darowizn	10
• zaangażowaniu w działalność organizacji lokalnych	3
• wprowadzaniu wewnętrznych standardów ograniczających korupcję	1
• nie wiem / nie prowadzi działań w tym obszarze	5
3a. Działania społeczne podejmowane są ze względu na:	
• chęć niesienia pomocy	9
• tworzenie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstwa	7
• politykę i standardy działania przedsiębiorstwa	1
4. Respondent posiada wiedzę na temat pojęcia i istoty społecznej odpowiedzialności biznesu na poziomie:	
• zaawansowanym	2
• średnim	5
• podstawowym	7
• nie posiada wiedzy na temat CSR	1

Pytanie/Zagadnienie	Liczba respondentów
5. Prowadzenie działań z zakresu CSR przynosi korzyści w postaci:	
• ograniczenia negatywnego wpływu przedsiębiorstwa na środowisko	13
• tworzenia i utrzymania pozytywnego wizerunku przedsiębiorstwa, w tym również jako rzetelnego pracodawcy	8
• integracji zespołu i polepszenia atmosfery	5
• kreowania innowacyjności pracowników	1
• nie wiem / nie przynosi korzyści	1
6. Czy publikowanie danych CSR narusza tajemnicę przedsiębiorstwa?	
• nie	8
• tak	4
• nie mam zdania	3
7. Czy przedsiębiorstwo publikuje dane z zakresu CSR w SzD?	
• nie wiem / nie pamiętam	14
• tak	1
8. Jaki jest udział zarządu przedsiębiorstwa w sporządzeniu SzD?	
• zarząd podpisuje przygotowane SzD bez zapoznania się z jego treścią	11
• przynajmniej jeden członek zarządu zapoznaje się z treścią przygotowanego SzD i w uzasadnionym przypadku wnosi drobne korekty	3
• członek zarządu (dyrektor finansowy) przygotowuje SzD	1
9. SzD sporządzane jest w celu:	
• spełnienia formalnego obowiązku wynikającego z przepisów prawa	15
10. Działania z zakresu SCR publikowane są:	
• na stronie internetowej przedsiębiorstwa	7
• omawiane są podczas spotkań wewnętrznych	5
• nie wiem / raczej nie są komunikowane	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych wywiadów.

Z przeprowadzonych wywiadów wynika, że większość respondentów posiada co najmniej podstawową wiedzę na temat społecznej odpowiedzialności biznesu oraz korzyści, jakie działania z zakresu CSR i ich publikowanie mogą przynieść przedsiębiorstwu i jego otoczeniu. Komunikowanie danych dotyczących CSR dla większości respondentów nie stanowi naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa, jednakże publikuje je zaledwie połowa badanych przedsiębiorstw. Komunikowanie tych danych odbywa się głównie poprzez stronę internetową przedsiębiorstwa oraz bezpośrednio podczas spotkań z pracownikami. Większość respondentów nie potrafiła jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie o publikowanie danych dotyczących kluczowych obszarów CSR w sprawozdaniu z działalności. Jak wynika z badania, jego sporządzenie traktowane jest wyłącznie jako spełnienie obowiązku wynikającego z przepisów prawa. Podczas wywiadu respondenci zwracali uwagę na niską użyteczność SzD, wiążącą się z jego ograniczoną dostępnością. Sprawozdanie to, w odróżnieniu od sprawozdania

finansowego, nie podlega ogłoszeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Zapoznanie się z jego treścią możliwe jest wyłącznie w sądzie rejestrowym, do którego przedsiębiorstwo zobowiązane jest je złożyć.

Wszystkie reprezentowane przez respondentów przedsiębiorstwa prowadzą działania, które można określić mianem działań z obszaru CSR. Różny jest jednak ich zakres oraz powody ich realizowania. Działania dotyczące obszaru środowiskowego wynikają głównie nie z troski o środowisko naturalne, ale są efektem ograniczania kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw. Działania związane z obszarem pracowniczym prowadzone są przede wszystkim w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa lub ze względu na kreowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstwa. Wyłącznie działania dotyczące kategorii społecznej, realizowane przez 2/3 badanych przedsiębiorstw, wiążą się z chęcią niesienia pomocy, chociaż drugim powodem jest również tworzenie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstwa.

5. Podsumowanie

Analiza treści krajowych i międzynarodowych regulacji prawnych i literatury wskazuje jednoznacznie, że sprawozdanie z działalności jest doskonałym narzędziem ujawniania informacji niefinansowych z zakresu CSR, dzięki którym interesariusze powinni uzyskać wiedzę na temat zamierzeń przedsiębiorstwa w obszarze środowiskowym, pracowniczym i społecznym oraz poziomu ich realizacji.

Głównym powodem raportowania powinna być chęć rozliczenia się przedsiębiorstwa z wpływu jego działań na społeczeństwo i środowisko, szczególnie gdy wywołują one negatywne konsekwencje. Ponadto komunikowanie tych danych może przynieść przedsiębiorstwu wiele korzyści, m.in. może sprzyjać budowaniu zaufania do przedsiębiorstwa, poprawie jego postrzegania i reputacji, wzrostowi zaangażowania i wydajności pracowników, a nawet osiągnięciu przewagi konkurencyjnej.

W toku przeprowadzonego badania ustalono, że większość przedsiębiorstw realizuje działania z zakresu CSR, jednakże tylko część z nich decyduje się na ich komunikowanie i to w ograniczonym zakresie. Do raportowania danych niefinansowych z zakresu CSR wykorzystywane są głównie strony internetowe przedsiębiorstw. Przedstawiona w pkt. 4 analiza sprawozdań z działalności oraz przeprowadzone wywiady dowodzą, iż przedsiębiorstwa nie raportują tych danych w SzD, a jego sporządzenie traktują wyłącznie jako spełnienie obowiązku sprawozdawczego. Sytuacja ta mogłaby ulec zmianie w wyniku ułatwienia dostępu do SzD, np. poprzez wprowadzenie obowiązku jego ogłaszania wraz ze sprawozdaniem finansowym bądź zamieszczania na stronie internetowej przez wszystkie przedsiębiorstwa zobligowane do jego sporządzania.

Bibliografia

Dokumenty prawne

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG.
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.
3. Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności”, Załącznik do uchwały Nr 6/2014 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 „Sprawozdanie z działalności”; Dziennik Urzędowy Ministra Finansów, Warszawa 2014.
4. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, Dz.U. z 2004 r. nr 145, poz. 1535.
5. Ustawa z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r., poz. 1333.
6. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tekst jednolity, Dz.U. z 2016 r., poz. 1047.
7. Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, Dz.U. z 2017 r., poz. 61.

Wydawnictwa zwarte

1. Gernon H., Meek G.K., *Accounting. An International Perspective*, McGraw-Hill, Singapore 2001, za: Krasodomska J., *Znaczenie informacji niefinansowych w rocznych raportach spółek*, w: *Rachunkowość w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa*, red. I. Sobańska, T. Wnuk-Pel, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2009.
2. *Green Paper. Promoting a European Framework for Corporate Social Responsibility*, Commission of the European Communities, Brussels 18.7.2001, COM(2001) 366 final, <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vikqhjet6py6#p3>
3. Holme L., Watts P., *Meeting Changing Expectations. Corporate Social Responsibility*, World Business Council for Sustainable Development, 1998, s. 3, za: Bek-Gaik B., Rymkiewicz B., *Raport społeczny jako współczesne narzędzie komunikowania się spółek z interesariuszami w świetle koncepcji zintegrowanego raportowania*, w: Walińska E., Bek-Gaik B., Gad J., Rymkiewicz B., *Sprawozdawczość przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z otoczeniem. Wymiar finansowy i niefinansowy*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2015.
4. Kamela-Sowińska A., *Tajemnica przedsiębiorstwa a dyrektywa Unii Europejskiej o ujawnianiu informacji niefinansowych*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse. Rynki Finansowe. Ubezpieczenia” nr 73(2015), nr 854.
5. Krasodomska J., *Znaczenie informacji niefinansowych w rocznych raportach spółek*, w: *Rachunkowość w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa*, red. I. Sobańska, T. Wnuk-Pel, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2009.

6. Nowak E., *Zakres ujawnień informacji w sprawozdaniu z działalności*, w: *Rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju. Gospodarka – etyka – środowisko*, red. D. Dziawgo, G. Borys, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2014, nr 329.
7. Samelak J., *Zintegrowane sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego*, Wydawnictwo UE w Poznaniu, Poznań 2013.
8. Polska Norma PN-ISO 2600 Wytyczne dotyczące społecznej odpowiedzialności, Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa 2012.
9. Standard Informacji Niefinansowych 2017. Interesariusze i kluczowe obszary odpowiedzialności, Fundacja Standardów Raportowania, Warszawa 2017, https://standardy.org.pl/wppsndrd/wp-content/uploads/2017/10/SIN_ANEKS_3.pdf
10. Standard Informacji Niefinansowych 2017. Interpretacje prawne dyrektywy 2014/95/UE, Fundacja Standardów Raportowania, Warszawa 2017, https://standardy.org.pl/wppsndrd/wp-content/uploads/2017/11/SIN_ANEKS_1.pdf
11. Szydelko A., *Wpływ KRS nr 9 „Sprawozdanie z działalności” na rachunkowość*, w: *Rachunkowość a controlling*, red. E. Nowak, P. Bednarek, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2015 nr 399.
12. Śnieżek E., *Raportowanie informacji o społecznej odpowiedzialności biznesu*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2016.

Artykuły okolicznościowe

1. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Adamietz Sp. z o.o.
2. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Flora Sp. z o.o.
3. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Piomar Sp. z o.o.
4. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Sentrex spółki z o.o.
5. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Sindbad spółki z o.o.
6. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Solidaris Sp. z o.o.
7. Sprawozdanie finansowe oraz SzD za lata 2014, 2015 i 2016 Stegu Sp. z o.o.

Materiały internetowe

1. <http://adamietz.pl>
2. <http://solidaris.pl>
3. <http://www.piomar.pl>
4. <http://www.sentrex.com.pl>
5. <http://www.sindbad.pl/>
6. <http://www.stegu.pl>
7. <https://ems.ms.gov.pl/krs/danepodmiotu>
8. <https://flora-praszka.pl>
9. <https://www.globalreporting.org/resource/library/the-benefits-of-sustainability-reporting.pdf><https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:en>
10. <https://www.pkn.pl/informacje/2013/09/iso-26000>

Activity Reporting as a Tool to Report CSR Non-Financial Data

---

Summary

The on-going globalisation and changes in the perception of the corporate place and role in the social environment gave rise to the growth in significance of issues of its social responsibility. At the same time, a heavier focus of stakeholders on non-financial aspects of operation, in particular with regard to the environmental, staff and social questions requires the modification of the process of corporate reporting. This study is a short analysis and an attempt to answer the issue concerning the awareness of benefits from corporate communication of their socially responsible activities and the degree of use of the activity report in the process of CSR non-financial data reporting. To solve the presented research problem the author applied the method of analyses the content of legal regulations and literature, interviews and the conclusion method.

Keywords: activity report, corporate social responsibility, non-financial data reporting

---

